

کلیه حقوق این اثر تحت قانون کپی رایت بوده و ترجمه یا چاپ تمام یا بخشی از مطالب آن و نیز درج تمام یا بخشی از آنها در
شخص یا نهادهای اطلاعاتی و تهیه برنامه‌های رایانه‌ای یا استفاده مطالب و تصاویر در اینترنت و دیگر ابزار و ادوات، به هر نحوی، بدون
اجازه قبلی ناشر مجوز نمی‌باشد.

©MAJMA AL-DAKAAIR AL-ISLAMYYAH, 2014

All rights reserved, No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print,
internet, photo print, microfilm, CDs or any other means without written permission from the
publisher

مجمع ذخائر اسلامی - قم - ایران

گنجینه‌های ادبی، فرهنگی، تاریخی

اروق و انزب (۲)

آداب‌الار سؤزلری

حاج شیخ حسین بهبهانی

به کوشش: جعفر رحمن‌زاده صوفیانی

چاپ: ظهور / صحافی: نفیس

نشر: مجمع ذخائر اسلامی - قم

طرح جلد: حسن نوروزی

نوبت چاپ: اول - اسفند ۱۳۹۴ ش (۲۰۱۴ م)

شمارگان: محدود

شابک: ۹-۵۴۶-۹۸۸-۹۶۴-۹۷۸

ارتباط با ناشر

قم: خیابان طالقانی (آذر) - کوی ۲۳ - پلاک ۹ - مجمع ذخائر اسلامی

تلفن: ۰۹۸ ۲۵۲ ۷۷۱۳ ۷۴۰۰ - ۰۹۸ ۲۵۲ ۷۷۰ ۱۱۱۹ - ۰۹۸ ۲۵۲ ۷۷۰ ۲۵۳

هشدار: ۰۹۱۲ ۲۵۲ ۲۳۳۵

نشانی پایگاههای اینترنتی:

www.zakhair.net

www.mzi.ir

info@zakhair.net

info@mzi.ir

برای دریافت نسخه الکترونیکی اثر، شش ماه پس از تولید آن، به سایت مجمع ذخائر اسلامی رجوع کنید.

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

گنجینه‌های ادبی، فرهنگی، تاریخی

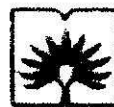
ارونق و انزاب (۲)

آقا بابالار سۆزلىرى

حاج شیخ حسین بهبهانی

به کوشش

جعفر رحمن زاده صوفیانی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
- پهیمانی، حسین
آنا بابالار سوزلری [کتاب] / حسین پهیمانی؛ به کوشش
جعفر رحمن زاده صوفیانی.
- مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
- قم: مجمع ذخایر اسلامی، ۱۳۹۳.
۱۳۶ ص.: مصور.
- فهرست
شایک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
شناسه افزوده
- گنجینه های ادبی، فرهنگی، تاریخی اروپا و انزاب: ۳.
۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۵۲۶-۹
فیبا
ترکی.
ضرب المثل های ترکی - ایران
رحمن زاده صوفیانی، جعفر، ۱۳۶۴ -
- رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- ۶۵۱۹PN / ت ۸۶۳ ۱۳۹۳
۹۹۴۳۶۱/۳۹۸
۳۳۷۱۶۲۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۹
آشنایی با نگارنده.....	۹
مقدمه.....	۱۵
الف: سخنی چند اندر مفهوم ضرب المثل.....	۱۵
ب: امثال در قرآن.....	۱۸
ج: کتابشناسی اجمالی ضرب المثل های آذری.....	۲۰
د: کتاب پیشرو.....	۲۳
همزه.....	۲۶
الف.....	۴۳
ب.....	۵۰
پ.....	۵۷
تاء.....	۶۱
جیم.....	۶۵
چ.....	۶۷
حاء.....	۷۱
خاء.....	۷۳
دال.....	۷۵
راء.....	۸۴

۱۵.....	زاء
۱۶.....	سین
۹۲.....	شین
۹۴.....	صاد
۹۵.....	ضاد
۹۶.....	طاء
۹۷.....	ظاء
۹۸.....	عین
۱۰۰.....	غین
۱۰۱.....	فاء
۱۰۲.....	قاف
۱۱۱.....	کاف
۱۱۶.....	گاف
۱۲۱.....	ل
۱۲۲.....	میم
۱۲۶.....	نون
۱۲۹.....	هاء
۱۳۳.....	واو
۱۳۴.....	یاء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

آشنایی با نگارنده

حاج شیخ حسین فرزند عزت الله بهبهانی شاعر، فقیه و دانشمند گمنام معاصر است.

در روز دوم آبان سال ۱۳۱۰ ش/جمادی الثانی ۱۳۵۰ ق در روستای دیزج خلیل از توابع شهر شبستر چشم به جهان گشود. جد مادری ایشان حاج ملا محمد باقر دیزجی^۱ بود که به سال ۱۳۱۹ ش وفات نمود. وی مراحل ابتدایی خواندن و نوشتن را در مکتب خانه ی ملا عیسی^۲ نامی به مدت یک سال و اندی سپری نمود. شش سال داشت که با تشویق و راهنمایی جناب آقای هاشم خلیلی دیزجی که دایی معظم له بود، راهی شبستر شد

(۱) حاج ملا محمد باقر خلیلی دیزجی (۱۲۵۲ ش - ۱۳۵۹ ق)

حاج ملا محمد باقر فرزند محمد حسین خلیلی روحانی و واعظ زحمت کش روستای دیزج خلیل شبستر بود.

(۲) در کتاب سیمای دیزج خلیل مکان تدریس ملا عیسی مسجد قره ذکر شده است.

ششم ابتدایی را در مدرسه‌ی (گلشن راز) شبستر که دایی ایشان یکی از آموزگاران آن مدرسه بود، در تاریخ ۱۳۲۵ش به انجام رساند.

بعد از اتمام تحصیلات شش کلاسه‌ی جدید، در سال ۱۳۲۶ش به تسوج رفت و در حوزه‌ی علمیه‌ی تسوج مشغول تحصیل علوم دینی شد. نامبرده چهار ماه از دروس مرحوم شیخ عباس رحیمیان در حوزه‌ی تسوج بهره‌مند می‌شود و سپس برای تکمیل دانش حوزه به طالبیه تبریز می‌رود. در سال ۱۳۲۷ش/۱۳۶۷ق که به طالبیه‌ی تبریز رفته بود، پدرش به دیار باقی شتافت و هاشم خلیلی دیزجی مخارج ایشان و خانواده‌ی او را تأمین می‌کند.

پس از یادگیری جامع المقدمات و مقداری از سیوطی در تبریز، به سال ۱۳۲۸ش راهی شهر مقدس قم شد. با تمام کردن مقدمات، مرحله‌ی سطح را آغاز نمود. مطول و حاشیه را نزد حاج شیخ مصطفی اعتمادی و میرزا محمد حقانی، معالم را نزد سید مسلم اردبیلی، لمعه را در محضر درس حاج میرزا باقر مرندی، رسایل شیخ انصاری را از حاج میرزا علی مشکینی، مکاسب را نزد میرزا محمد مجاهدی تبریزی و سید محمد باقر سلطانی طباطبایی و مقدار اندکی از سید شهاب الدین مرعشی نجفی، و کفایه را از کلاس درس مرحوم سید سلطانی طباطبایی به تلمذ نشست.

پس از سپری نمودن سطوح متوسط و عالی، درس خارج اصول را نزد امام خمینی در مسجد سلماسی و خارج خمس را نزد آیت الله حاج سید کاظم شریعتمداری آغاز نمود. ایشان همچنین کتاب منظومه را نزد آیت الله حاج شیخ حسینعلی منتظری فرا گرفت. معظم له علاوه بر دروس فقه و اصول و فلسفه، به مدت ۸ سال از دروس تفسیری علامه سید محمد حسین طباطبایی تبریزی نیز بهره مند می شود.

آیت الله حاج میرزا ید الله دوزدو زانی، حاج ملا عبد الکریم ملایی و حاج شیخ محمد حسن بکایی از دوستان و هم روزگاران ایشان بودند. بهبهانی در اعتراض به جریان برگزاری امتحانات حوزه که استقلال حوزه را تهدید می کرد، شعری سرود و در پی این کار، علاوه بر قطع یک ماهه - ی شهریه، به ضرب و جرح تهدید شده، در پی همین تهدیدات راهی تهران شد. این ماجرا پس از وساطت آقا سید حسین قاضی طباطبایی نزد آیت الله حاج سید حسین بروجردی، فروکش کرد و ایشان دوباره به قم مراجعت نمود و زندگی عادی خود را در قم از سر گرفت.

آوازه ی علمی نجف اشرف و نیز شور و شوق تحصیلات اجتهادی او را به نجف اشرف می کشاند. در آذر ماه ۱۳۳۵ ش به آستان بوسی علوی (علیه السلام) نائل می شود. مدت ۵ سال در نجف اشرف نزد آیت الله حاج سید محسن طباطبایی حکیم و آیت الله حاج سید ابوالقاسم موسوی

خوبی مشغول آموختن دانش‌های دینی شد و در سال ۱۳۴۰ش به زادگاهش مراجعت کرد.

معظم له در ایران و دیار مادری خود تاهل اختیار نمود و در سال ۱۳۴۴ش پس از چهار سال، دوباره به نجف اشرف می‌رود. این بار از محضر دروس خارج آیات عظام: حاج سید محسن طباطبایی حکیم، حاج سید ابوالقاسم موسوی خوبی و حاج شیخ حسین حلی استفاده می‌کند. وی هم چنین در جمع پنجاه-شصت نفری که آیت الله سید محمد باقر صدر به تقریر دروس آیت الله خوبی مشغول می‌شد، شرکت نمود.

ایشان در ایام اقامت تحصیلی در نجف و هنگامی که دروس حوزه تعطیل می‌شد و طلاب به مسافرت‌های تبلیغی می‌رفتند، به زادگاه خود می‌آمد و مشغول تبلیغ و هدایت عمومی می‌شد؛ تا این که در پی درخواست و نامه نگاری اهالی دیزج خلیل به آیت الله سید محسن حکیم در سال ۱۳۵۲ش، با کوله باری از دانش و پارسایی به زادگاه پدری بازگشت و تاکنون در آن‌جا مشغول خدمات دینی و اجتماعی است، هرچند که به جهات عدیده‌ای دیگر فعالیت سابق را ندارد.

نامبرده در طول سالیان اقامت در نجف اشرف و نیز پس از بازگشت به ایران به کشورهای مختلفی چون: عربستان، عراق، ترکیه، مصر و مغرب مسافرت نموده است.

فرزندان ایشان

۱- محمد رضا

۲- محمد جواد

۳- محمد هادی

۴- عزت الله

۵- محمد مهدی

شیخ عزت الله بهبهانی راه پدر را در پیش گرفته و از طلاب بسیار فاضل ساکن مشهد به شمار می آید و در نشریات علمی، مقالات چندی نیز به چاپ رسانده است.

آثار مکتوب

۱- آتابابالار سۆزلری (کتاب پیشرو)

۲- دیوان منتظر (مجموعه سروده های ترکی و فارسی معظم له می باشد)

که مراحل چاپ را طی می کند.)

۳- جمع پراکنده (نزدیک هزار یادداشت متفرقه در علوم و فنون

گوناگون که بسیار ارزشمند و خواندنی بوده، محصول یادداشت های

بیش از شش دهه‌ی نامبرده می‌باشد. این مجموعه نیز توسط نگارنده‌ی
 سطور برای طبع آماده می‌شود.^۱

گنجینه‌های ادبی، فرهنگی، تاریخی - ارونق و انزاب ۲

(۱) زیست‌نامه‌ی معظم‌له از کتاب «دانشنامه ارونق و انزاب» دفتر نخست ۱/ ۹۵-۱۰۳

برداشته شده است.